

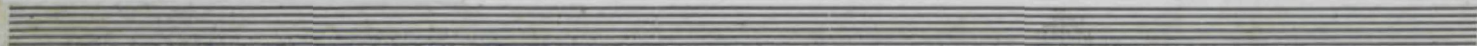
PLA
DE DESENROTLLAMENT
DE LA PRODUCCIÓ AVÍCOLA
D E C A T A L U N Y A

1936 - 1940

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques

1500667221

Catalunya ha de produir, dintre de quatre anys, tots els ous que consum. Aquesta és la consigna sota la qual la Conselleria d'Agricultura ha emprés la «Batalla de l'Ou», batalla en la qual s'han de sentir interessats tots els pagesos de Catalunya i tots aquells altres ciutadans que vulguin contribuir, sota el guiatge de la Generalitat de Catalunya, al redreçament de l'economia del nostre país.

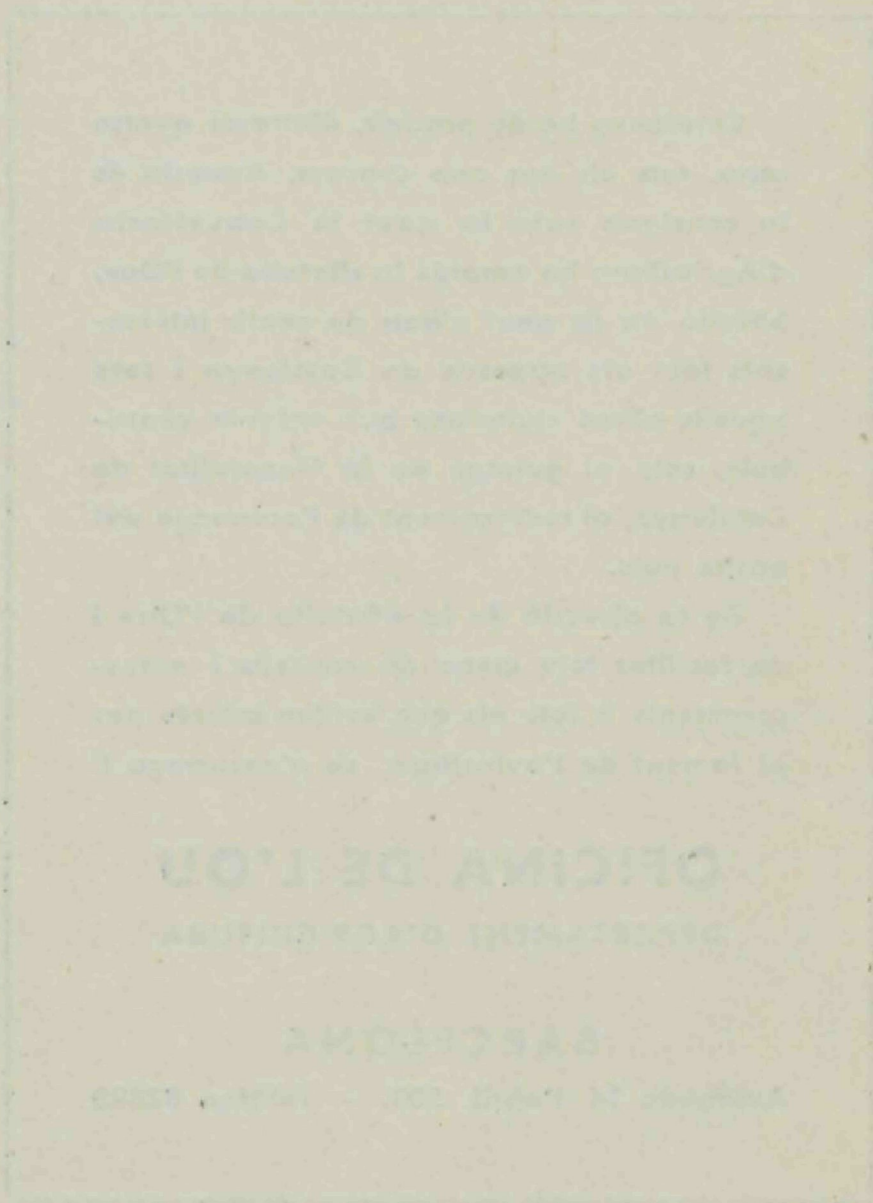
De la direcció de la «Batalla de l'Ou» i de facilitar tota mena de consells i assessoraments a tots els que senten interès per al foment de l'avicultura, se n'encarrega l'

OFICINA DE L'OU

DEPARTAMENT D'AGRICULTURA

BARCELONA

Avinguda 14 d'abril, 508. - Telèfon 82398

(Text de la memòria presentada per la ponència integrada pel Cap dels Serveis Tècnics del Departament, Eduard Simó; pel professor d'Avicultura de l'Escola d'Agricultura, Enric Coromines; pel president de la Unió Catalana d'Avicultors, Enric Trinxet i per Josep Fernández Puig, nomenada per Ordre de la Conselleria d'Agricultura, de 30 d'octubre del 1937, per tal de redactar un pla d'actuació intensiva per tal de promoure el desenrotllament de la producció avícola a Catalunya)

I

Campanya preliminar del 1936-37

Un dels problemes que requereixen una solució immediata, és el proveïment d'ous i aviram del nostre país.

L'únic procediment per a resoldre d'una forma definitiva aquest greu problema, que de molts anys enrera ja afectava la nostra economia, és procedir al repoblament dels nostres galliners i millorar la qualitat d'aviram, intensificant les campanyes tot just iniciades durant aquests últims anys pels Serveis de Ramaderia de la Generalitat.

El nostre país mai no ha produït la quantitat d'ous i aviram necessaris per al seu consum; els actuals esdeveniments revolucionaris han agreujat el problema i han eliminat les solucions de l'antic règim; la importació d'ous, solució que suposava la sortida anual d'un riu d'or cap a l'estranger.

El repoblament dels nostres galliners no és una tasca fàcil, perquè actualment a Catalunya hi ha únicament uns dos milions de gallines ponedores. Si volem proveir el nostre mercat consumidor necessitem sis milions i mig de ponedores i aquest augment no s'obté ni en un any ni en dos, sinó que es necessita almenys un període de tres anys, precedits d'un de preparació.

Enguany, tot i que ens trobem en plena campanya de treball, no es pot començar, d'una forma estructurada, un pla complet de repoblament dels nostres galliners. Això no vol dir, però, que no puguem, dintre la rapidesa amb què cal actuar, procedir a l'elaboració d'un pla preparatori que ens deixi en condicions d'actuar intensament durant la propera temporada. Per arribar a proveir els nostres mercats necessitem almenys un període de tres anys; hem d'estructurar, doncs, un pla triennal.

Aquest pla de repoblament serà objecte d'un estudi acurat que s'exposarà apart. Aquí solament es tractarà de la campanya a realitzar durant la temporada 1936-37. Llavors estarem en disposició d'entrar de ple al pla definitiu de repoblament.

Durant aquesta temporada ens cal treballar intensament per tal de donar confiança als avicultors, a tots els criadors d'aviram i predisposar-los a criar, atendre i alimentar millor el seu aviram.

Es pot iniciar el foment de l'avicultura amb:

a) Una intensa propaganda dels procediments de cria i alimentació i de la substitució de la gallina del país per les raçades.

- b) Repartiment de galls seleccionats.
- c) Escampant pollets seleccionats per mediació dels nostres Sindicats Agrícoles, i
- d) Facilitant els mitjans econòmics per a criar aquests pollets seleccionats.

A) PROPAGACIÓ PELS NOSTRES MEDIS RURALS DELS PROCEDIMENTS ACTUALS DE CRIA I ALIMENTACIÓ I DE LA GALLINA SELECCIONADA.

Si bé és veritat que les nostres pageses no saben atendre bé el seu aviram, també ho és que ningú no s'ha preocupat perquè n'apreguessin. Heus ací la primera tasca a realitzar. Sense una preparació, sense una educació avícola de les nostres pageses és impossible la millora de la nostra avicultura.

S'imposa, doncs, una intensa campanya de propaganda a totes les comarques avícoles per la ràdio i per la premsa, per l'organització de conferències il·lustrades amb projeccions cinematogràfiques i amb demostracions pràctiques de les qualitats que ha de reunir el bon bestiar; fer cursets intensius als centres comarcals; editar fascicles que condensin les explicacions donades a les conferències; cartells; organització de visites collectives als centres avícoles més avançats, etc.

Per tal d'atendre degudament tots aquests serveis, es necessitaria el corresponent personal tècnic que contínuament es desplaçés arreu de Catalunya.

Per a atendre les necessitats d'aquests Serveis i les del personal necessari per a controlar les Granges productores caldria la quantitat de 180.000 pessetes anuals, la qual comprèn el cost del material de propaganda.

B) REPARTIMENT DE GALLS SELECCIONATS.

Aquest any cal que es destinin a la reproducció totes les gallines de les races Prat que reuneixin les degudes condicions racials de vigor i sanitat. Una de les dificultats majors per tal de portar-ho a cap serà la poca disponibilitat de galls ben raçats, vigorosos i sans; caldrà, doncs, adquirir tots els galls disponibles que siguin considerats aptes, a fi que no quedi sense utilitzar ni un sol mascle. Aquests animals es repartiran entre els posseïdors de lots de gallines declarades reproductores i mancades de mascles. Aquesta temporada possiblement es podrien adquirir i repartir 1.000 galls al preu de 20 pessetes cada un. Aquests galls es prestarien als avicultors amb l'obligació d'atendre'ls i alimentar-los i quedarien sempre a disposició dels serveis oficials per si creien oportú retirar-los i destinar-los a un altre criador.

Si els serveis oficials creuen convenient retirar els galls de la reproducció, els vendran per a la carn i el seu import es destinarà a l'amortització del seu valor.

C) ESCAMPAR POLLETS SELECCIONATS PER MEDIACIÓ DELS SINDICATS AGRÍCOLES.

La població aviar de Catalunya ha disminuït sensiblement a conseqüència de les circumstàncies actuals. Per compensar els estralls que produeix aquest despoblament, i considerant, a més, que aquesta temporada hi haurà una manca notable dels aliments que necessita l'aviram, cal esforçar-nos a augmentar la qualitat de l'aviram que posseeixen les pageses.

Actualment a Catalunya hi ha unes 100.000 gallines seleccionades i cal que els productes d'aquestes gallines es destinin a la producció i que ni un, tan sols, dels ous es perdi, tal com disposa el Decret de 27 d'octubre passat sobre la protecció dels elements de reproducció vegetal i animal. Per tal d'impedir que quedin ous seleccionats sense incubar, els Serveis d'Agricultura adquiriran tot el sobrant d'ou selecte que s'incubarà, porporcio-

nalment, entre les sales d'incubació i d'aquesta forma s'ajudarà que treballin a plena càrrega totes les incubadores. Aquests pollets es destinaran a substituir les ramades del país; caldrà, doncs, cedir-los a crèdit als avicultors que ho sollicitin per mediació del sindicat agrícola al qual pertanyen.

Aquesta temporada possiblement no hi haurà sobrant d'ou apte per a la incubació, però recordant la doble finalitat que es persegueix, es compraran els ous seleccionats precisos per a produir 500.000 pollets i així es podran repartir a crèdit aquests pollets per les localitats on es cregui més convenient per tal de millorar bo el bestiar.

Per a incubar i repartir aquests pollets caldrà la quantitat de 1.000.000 de pessetes.

D) AJUT ECONÒMIC PER A CRIAR AQUESTS POLLETS SELECCIONATS.

Si es considera que la cria d'aviram pot ésser un ajut per a les llars més humils, cal pensar que moltes de les nostres pageses no tenen els mitjans econòmics necessaris per a fer pujar una ramada de pollets; a més, cal ensenyar a les nostres pageses el sistema de criar-los millor i d'atendre'ls racionalment. L'única manera ràpida d'obtenir-ho consisteix a proporcionar els pollets juntament amb la mare artificial i els models de menjadores i abeuradors i encara l'alimentació adequada fins a l'edat dels dos mesos. Els avicultors mancats de mitjans econòmics podrien rebre per endavant l'alimentació corresponent a un període més llarg. El retorn d'aquests avenços es pagaria gradualment amb part dels productes del bestiar criat, primerament amb part dels pollastres pujats, segonament amb part dels ous produïts per les polles i finalment amb el valor que s'obtingui de la gallina quan es vengui per la carn; o sigui que en un termini d'uns dos anys, aproximadament, quedaria cancel·lat el crèdit concedit.

Aquest any podrien repartir-se 1.000 mares artificials, segons models que facilitarien els serveis i el material annex corresponent. Aquest material importaria unes 200.000 ptes.

Per a la concessió de crèdits per a l'alimentació dels pollets caldria la quantitat de 400.000 pessetes.

C L O E N D A

La campanya que podria portar-se a cap aquest any podem resumir-la així:

Conferències, sessions de cinema, cursets breus, cartells, fascicles de propaganda, etc.	100.000'00	Ptes.
Personal tècnic necessari.	80.000'00	>
Adquisició de reproductors	20.000'00	>
Producció de 500.000 pollets a repartir a crèdit entre els avicultors . . .	1.000.000'00	>
Material per a la cria dels pollets	200.000'00	>
Crèdits per a l'alimentació d'aviram	400.000'00	>
	<hr/>	
SUMA.	1.800.000'00	Ptes.

Aquesta quantitat necessària per a la campanya d'aquest any és més que modesta si es considera que una bona part, —1.600.000 pessetes—, es necessita en concepte de crèdits a concedir als avicultors i si recordem que cada any sortien de Catalunya 60.000.000 de pessetes per a comprar ous i aviram. Tot l'esforç que es faci per a evitar-ho mai serà prou.

Aquesta és la campanya de realització immediata que proposem i preparatòria del pla triennal que a continuació exposem per tal d'arribar a eixugar completament les importacions d'ous.

II

Campanya triennial 1937 - 1940

1.ER OCTUBRE 1937 - 30 SETEMBRE 1940

Finida la temporada avícola del 1936-1937, tindrem ja preparats els avicultors i les pageses per a emprendre una campanya de major intensitat. La confiança haurà renascut entre els avicultors. Aquests es veuran protegits per un pla de foment que els proporcionarà l'ajut tècnic necessari i la bona llavor que millora les seves ramades. Serà el moment de posar en vigor un pla complet de repoblament.

L'engranatge comença a funcionar i tot està premeditadament ben conectat. Quant a la part dirigent, tenim les oficines muntades i organitzades, el personal burocràtic, tècnic i propagandista ja expert i preparat. Les granges i sales d'incubació intervingudes a punt d'entrar en funcions, el país en general i la consciència dels camperols en particular ben disposats després de la intensa campanya de foment i cultural haguda en el primer període. Tothom a punt i cadascú al seu lloc.

En tres anys ha de passar-se d'una població de 2 milions de gallines ponedores a la xifra de 6 milions i mig i a l'ensem substituir la gallina barrejada del país per les gallines de races seleccionades. La tasca és difícil, però està completament dintre les nostres possibilitats.

L'augment de població que hem de provocar cada any és el següent:

TEMPORADA 1937 - 1938

Comença la temporada amb 2 milions de gallines mal raçades

Producció de gallines a obtenir	}	1 milió per a renovar la meitat de les existències
durant aquest any: 2 milions		1 milió per a l'augment de la població

Tindrem al final d'aquesta temporada 3 milions de gallines, de les quals un 50 per cent de raçades, i haurem pogut dedicar al consum 1 milió de gallines velles i 2 milions de gallets per a carn, o sigui 4 milions, pes brut, de quilos de carn.

TEMPORADA 1938 - 1939

Comença amb 3 milions de gallines, amb un 50 per cent de raçades en general

Producció de gallines a obtenir	}	1'5 milió per a renovar la meitat de les existències
durant aquest any: 3 milions		1'5 milió per a l'augment de la població

Tindrem al final d'aquesta temporada 4'5 milions de gallines, 75 per cent raçades, i s'haurà pogut dedicar al consum 1'5 milió de gallines velles i 3 milions de gallets per a carn, o sigui 6 milions, pes brut, de quilos de carn.

TEMPORADA 1939 - 1940

Comença amb 4'5 milions de gallines, amb un 75 per cent de raçades en general

Producció de gallines a obtenir	}	2 milions per a renovar el 45 % de les existències
durant aquest any: 4 milions		2 milions per a l'augment de la població

Tindrem al final de la temporada 6'5 milions de gallines, 87'5 per cent raçades, i s'hauran pogut dedicar al consum 2 milions de gallines velles i 4 milions de gallets per a carn o sigui 8 milions de quilos, pes brut, de carn.

Aquests 6'5 milions de gallines ben raçades que tindrem en finir el pla triennal (tardor del 1940), amb l'augment de selecció que acusaran i la millora que en les normes d'alimentació, allotjament i entreteniment que, per mitjà de la campanya de foment avícola, s'hauran pogut inculcar en les classes del camp, podem amitjanar molt bé uns 100 ous anuals, o sigui 650 milions d'ous en conjunt, és a dir, al final del pla triennal tindrem assegurat el proveïment d'ous del nostre país, en raó de mig ou català diari per cada ciutadà.

En el desenvolupament d'aquest pla triennal solament es farà referència a la part industrial d'obtenció d'ous per a incubar, fabricació de pollets i el seu repartiment, estudiant bé les possibilitats que en aquest moment es tenen i aquelles que hi hauran en començar el primer any del pla triennal, i es deixarà per un altre lloc tot el que fa referència a l'organització en general, com són oficines i serveis burocràtics, tècnics, propagandistes, part econòmica, etc., fent abans un breu estudi de la forma de millorar selectivament l'aviram del país.

Referent a aquest darrer punt, hem de remarcar que és tan important la incrementació de la quantitat d'aviram com la de la seva qualitat, puix que en presentar-se el problema de la repoblació aviar a Catalunya, costarà gairebé igual fer-ho amb bones aus que amb dolentes i és coneguda la diferència de rendiment que poden donar unes i altres.

Cal treballar ara, quan desgraciadament les circumstàncies ens hi obliguen, per a substituir d'una vegada la gallina barrejada del país per la gallina de raça. La forma més ràpida i eficient per a aconseguir-ho, i potser l'únic mitjà existent de fer-ho en forma ben intensa, és la de l'ús de galls seleccionats milloradors i aplicar el creuament d'absorció, de manera que a la quarta generació tinguem ja nombroses ramades de gallines raçades.

Insistim a recomanar aquest mitjà perquè és el millor i més ràpid de què ens podem valer i el que tant en la teoria com en la pràctica ha de donar-nos resultats immediats i magnífics.

Hem de polsar ací el problema de l'elecció de races per a repoblar Catalunya de bones gallines. Entre les nostres races autòctones tenim la Prat, en les seves varietats rossa, blanca (ànomenada també Vallesana), perdiuada i negra. La Penedesenca en les seves varietats blanca, perdiuada i negra, i l'Empordanesa blanca, rossa i daurada.

Entre les races estrangeres comptem, entre altres que no cal esmentar, amb la Leghorn blanca i la Rhode Island roja.

Existint a Catalunya races autòctones en un estat de selecció ja molt avançat, tant racionalment com per a la posta, o en precocitat, i que poden competir amb avantatge amb totes les races estrangeres, s'orientarà tota la campanya tendint a l'eliminació d'aquestes i a la propagació de les races catalanes seleccionades.

L'increment de les races estrangeres ens obligaria a contínues i fortes importacions, de les quals hem de fugir-ne tot el possible.

Entre les catalanes cal fer també una tria i, per tant, hem de posar en primer lloc a la Prat rossa, la nostra millor gallina, amb uns rendiments avui dia, en ous i carn, que la situen al mateix nivell que les millors estrangeres. Ha d'ésser la nostra gallina industrial.

Segueix en qualitats la Prat blanca o Vallesana, també excel·lent ponedora.

La varietat perdiuada de la Prat, està poc fixada i escampada. No cal deixar-la desaparèixer sota el punt de vista experimental, però no la creiem aconsellable industrialment.

Segueix després en ordre de mèrits la Penedesenca, magnífica gallina pel tamany i color, bru fosquíssim, del seu ou. Acusa poca selecció quant a abundància de posta i bastant propensió a la lloquera, dos defectes possibles d'eliminar. Actualment la seva varie-

tat perduada, la més abundant de totes, té un plomatge encara poc definit. Aquesta raça és d'un gran esdevenidor, especialment la seva varietat blanca de pota rosada, o sigui una raça de color fàcilment fixable, de carn d'un color magnífic per a les polleries, i ous de gran tamany i de la tonalitat bruna que és la preferida als nostres mercats.

Les varietats negres de la Prat i de la Penedesenca estan ja obtingudes però són coloracions deportives i mai no seran varietats industrials; el color del seu plomatge no les fa comerciabilitats.

Per últim, tenim l'Empordanesa blanca, raça de característiques similars a la Leghorn, però de més volum de cos i més tamany d'ou. És raça que mereix tota l'estima i que promet molt si és objecte d'una acurada atenció selectiva. Se la troba molt estesa de forma natural pel Baix Empordà.

Tenim també altres races i varietats catalanes que mereixen atenció des del el punt de vista experimental, com són la Garrotxina, l'Empordanesa rossa i daurada, etc.... però abans cal fixar els seus caràcters morfològics i millorar els fisiològics; no les creiem d'immediata aplicació.

Quant a les races estrangeres, només podem indicar com a productives a Catalunya la Leghorn blanca i la Rhode Island roja, dues excel·lents gallines, sobretot la primera.

La Leghorn blanca, gran ponedora, acusa com a principals defectes el tamany petit de l'ou i el color d'aquest, blanc de porcellana, molt poc comerciable; el poc volum de l'ou, la baixa qualitat de les seves carns i la seva poca adaptació a la majoria de les nostres comarques en detriment del seu vigor.

La Rhode-Island roja és bona ponedora i magnífica gallina, de doble utilitat, però al nostre país es troba molt poc estesa i no avantatja d'una manera acusada la Prat rossa.

Resumint: El repoblament immediat s'ha d'efectuar a base de la gallina Prat rossa i el que bonament es pugui de Prat blanca i Penedesenca perduada, però dedicant també un immediat i fort interès en la selecció de la Penedesenca i de l'Empordanesa blanca per tal que en un breu període es puguin llençar al mercat i escampar arreu la seva bona llavor.

No és, per tant, necessari valer-se pel repoblament avícola de les races estrangeres esmentades, però com que per altra part són gallines de bon rendiment, sobretot la Leghorn blanca, no s'actuarà d'una manera directa per a fer-les desaparèixer i es deixarà a l'acció natural del temps perquè ho decideixi.

En canvi, es procurarà suprimir totalment i ràpidament tot el que no sigui gallina racialment definida o que no pertanyi a una raça catalana o a les dues races estrangeres esmentades; en aquests moments de ressorgiment de l'economia avícola, tot el que sigui ornamental i improductiu ha de deixar plenament el lloc a tot el que sigui de rendiment.

PRIMER ANY DEL TRIENNI

TEMPORADA 1937 - 1938

Cal obtenir 2 milions de gallines. És necessari, per tant, procedir de la forma següent:

- a) Producció entre el 1.er novembre 1937 i el 20 abril 1938, de 8 milions d'ous per a incubar, de la millor qualitat possible.
- b) Incubació entre el 1.er novembre 1937 i el 11 maig 1938 d'aquests 8 milions d'ous, dels quals amb una mitjana del 63 per cent de naixements, obtindrem 5 milions de pollets.
- c) Distribució entre el 1.er desembre 1937 i el 11 maig 1938 dels 5 milions de pollets entre la pagesia i granges de Catalunya, facilitant, junt amb ells —quan sigui necessari— lots de material, combustible i aliments per a la seva cria fins als 2 mesos.

A) PRODUCCIÓ DE 8 MILIONS D'OUS PER A INCUBAR.

Hem de partir de la base que la mitjana de posta des del 1.er de novembre al 20 d'abril, els dos dies inclosos, en una gallina un xic raçada, és d'uns 65 ous (tipus de ponedora de 110/120 ous), repartits de la forma següent:

Novembre	6 ous
Desembre	9 »
Gener	11 »
Febrer	13 »
Març	15 »
Abril (1 al 20)	<u>11 »</u> 65 ous

D'aquests 65 ous cal desaprofitar-ne, per no incubables (trencats, petits, deformats, etc.) ben bé un 25 per cent. Per tant, la producció aprofitable per a incubar durant aquests 6 mesos, és només d'uns 50 ous per gallina.

Necessitem, per tant, controlar unes 160.000 gallines, si volem obtenir aquests 8 milions d'ous, i junt amb elles 16.000 galls reproductors.

Aquesta xifra representaria el 8 per cent de la població aviar existent en començar el pla triennal i creiem poder trobar-la entre les granges, cases de pagès i nuclis avícoles en general. No obstant, i per tractar-se del començament del trienni, haurem de sacrificar bon tros els nostres puritans sentiments de treballar amb reproductores de puresa racional definida, ja que la manca de gallines seleccionades ens obligarà, almenys pel que fa referència al primer any, a valer-nos també de la gallina barrejada, del país, però amb l'avantatge que estarà creuada amb els galls obtinguts en granges de selecció, com més endavant explicarem, i que morfològicament i fisiològicament seran portadors de bona sang que millorarà, de molt, la gallina barrejada del país.

Els centres industrials de producció de l'ou per a incubar els dividirem en quatre categories.

- Granges d'alta selecció, tipus a)
- » de selecció, tipus b)
- Nuclis avícoles de producció, tipus c)
- Granges de selecció de les races catalanes.

Granges d'alta selecció, tipus a). — Seran dues o tres granges posseïdores dels millors llinatges de Prat rossa, i que com a mínim reuneixin un total de 1.200 gallines reproductores de segon i tercer any de posta.

Aquestes granges, tipus a), deuen ésser explotacions avícoles que posseeixin, entre altres, les següents condicions:

Comptar amb un bon llinatge de Prat rossa; amb un bon emplaçament i bona orientació; amb quantitat i qualitat d'edificis, material i maquinària i amb bona direcció tècnica i absoluta solvència i serietat moral.

Hauran de produir en el primer any del trienni, a més de la recria necessària a elles mateixes, un mínim de 1.200 pollastres de 3 mesos, de la classe d'alta selecció, és a dir, aus que de vàries generacions descendeixin de reproductores de primera qualitat.

Aquestes granges hauran d'estar sotmeses a un màxim control i intervenció per part dels Serveis Tècnics d'Agricultura per tal que s'hi porti a cap una perfecta selecció d'acord amb les lleis de la Genètica.

Serà indispensable l'obertura, als esmentats establiments, d'un llibre zootècnic on haurà de constar-hi inscrits tots els reproductors amb anotació de les seves qualitats i rendiments i com a complement del llibre zootècnic, caldrà procedir a l'obertura oficial del llibre

genealògic de l'aviram, «Pen-Book», de forma que tots els animals reproductors de les granges tipus a) al final del pla triennal, estiguin inscrits al llibre genealògic.

Als 3 mesos d'edat, hauran de lliurar a les granges de tipus b) els 1.200 pollastres d'alta selecció. Tota aquesta recria haurà de lliurar-se anellada amb precinte i amb el corresponent «pedigrée».

Granges de selecció, tipus b). — Aquestes granges seran escollides entre les que reunixin millors qualitats després de l'elecció de les de tipus a) i seguiran per tant a aquestes en ordre de mèrits.

El grup estarà integrat per les granges necessàries (de 40 a 50 aproximadament), per tal de reunir unes 12.000 reproductores de raça Prat rossa de segon any de posta.

Les gallines reproductores de les granges tipus b) aniran aparellades amb els 1.200 pollastres d'alta selecció obtinguts a les granges de tipus a). Produiran en els 6 mesos de la temporada, uns 600.000 ous per a incubar (a raó de 50 ous aprofitables per gallina), i que amb un 65 per cent de naixements donaran lloc a una producció de 400.000 pollets.

En aquestes granges serà obligatori el control de posta, mitjançant el niu trampa, durant tot l'any, sense que s'obligui a una selecció més profunda i no podran ésser destinades com a reproductores més que aquelles gallines que en la seva primera posta hagin passat dels 130 ous (pel primer any del trienni), de 135 ous (pel segon any del trienni) i de 140 ous (pel tercer any del trienni en avant).

Aquestes granges estaran sotmeses a visites periòdiques dels inspectors tècnics dels Serveis i subjectes a totes les disposicions que aquests dictin pel que fa referència a l'alimentació, allotjament, higiene, entreteniment de les aus, etc.

Les gallines que en el primer any produeixin rendiments notables, quedaran a disposició dels Serveis Tècnics d'Agricultura i seran adquirides en la forma que s'estableixi, per si es creu oportú destinar-les a la reproducció d'alta selecció, a les granges de tipus a).

Els ous produïts a les granges tipus b), podran ésser incubats directament per elles si compten amb suficient i bona maquinària. Cas contrari, seran distribuïts pels Serveis per a la seva incubació.

Nuclis avícoles de producció, tipus c). — Aquest grup estarà integrat per una notable quantitat d'explotacions avícoles: cases de pagès, granges industrials, i granges de petits avicultors així com tot nucli avícola que a criteri dels elements tècnics mereixi ésser tingut en compte. S'escolliran aquelles explotacions que millor i més aviram posseeixin i estiguin més ben ateses, situades i orientades, amb facilitat de comunicacions i que estiguin properes a centres de producció avícola.

Considerem com a necessàries de 600 a 800 de les esmentades explotacions per a reunir les 160.000 reproductores que calen.

No serà obligatori en aquests nuclis avícoles de tipus c) cap mena de selecció, però es recomanarà que portin, almenys d'octubre a febrer inclusius, el registre de posta mitjançant el niu trampa, per la qual cosa, a més de les màximes facilitats en aquest sentit, caldrà concedir premis d'estímul a aquelles que així ho facin.

Estaran sotmeses a totes les normes que dictin els Serveis Tècnics d'Agricultura per tot el que fa referència a alimentació, allotjament, cria i recria, entreteniment de les aus, higiene, etc.; a aquest objecte rebran visites periòdiques dels tècnics inspectors.

En el primer any del trienni, des del 1.º de desembre a darrers de maig, rebran en remeses de 200 a 300, el sobrant dels 400.000 pollets provinents d'ous de les granges de tipus b); d'aquestes cries es triaran els futurs reproductors, especialment tots els galls necessaris a l'explotació. Aquests pollets, en els casos que així es cregui convenient, aniran acompanyats del material i aliments necessaris fins als dos mesos, d'acord amb el que més endavant s'indica.

Les 160.000 reproductores de les granges tipus c) produiran durant els 6 mesos que dura la temporada d'incubació, uns 8 milions d'ous que ben triats i embalats seran enviats setmanalment a les sales d'incubació que designin els Serveis Tècnics sota la reglamentació que es dictarà oportunament.

Granges de selecció de la raça catalana. — Aquestes granges compliran la finalitat que en parlar de les races catalanes s'ha indicat, és a dir, treballar per la seva selecció, morfològica i fisiològica, especialment de les races Prat, Penedesenca i Empordanesa, totes en la seva varietat blanca.

Es dedicaran dues o tres granges a cada una d'aquestes races i actuaran sota el control dels Serveis Tècnics d'Agricultura. Donada la finalitat d'aquestes granges, la seva organització serà objecte d'un altre estudi.

B) PRODUCCIÓ DELS CINC MILIONS DE POLLETS

Del cens avícola que a Catalunya actualment s'està fent a base de l'aplicació del Decret del 27 d'octubre del 1936 sobre la protecció dels elements de reproducció animal i vegetal, es podrà conèixer en forma bastant aproximada la capacitat incubatòria artificial de Catalunya. Mentre no es disposi de dades més exactes, pot prendre's com a bona la capacitat de 600.000 ous, segons dades tretes del cens que té fet la Unió Catalana d'Avicultors, Sindicat Agrícola.

Les màquines incubadores es calculen distribuïdes de la següent forma:

	Cabudes
Sales d'incubació industrial a la ciutat de Barcelona.	300.000 ous
» » » a altres nuclis urbans	150.000 »
» » » a granges pròpiament dites	150.000 »
	600.000 ous

Encara que s'aconseguís controlar totes les incubadores existents, no reuniríem la capacitat suficient per a produir els 5.000.000 de pollets. Es controlarien tots els nuclis incubatoris més importants, la qual cosa faria que es pogués disposar aproximadament del 80 per 100 o sigui d'uns 500.000 ous de cabuda.

El millor i principal contingent el donarien les sales d'incubació de tipus industrial existents a la nostra ciutat, veritables fàbriques especialitzades en la venda de pollets nous i que pel fet d'adquirir els ous, per a incubar en la seva major part, als mercats comarcals, procedents de gallines barrejades del país, escampen arreu pollets no seleccionats, no raçats i moltes vegades mancats de vigor i en defectuós estat sanitari.

Haurien, per tant, de mobilitzar-se la totalitat dels esmentats centres incubatoris de Barcelona ciutat i exercir sobre ells un rigorós control, cosa, per altra part, no difícil donat el seu condensat emplaçament.

Segons l'escala mitja de producció mensual d'una gallina de 110/120 ous anuals, disposarem mensualment de les següents quantitats d'ous bons per a incubar, procedents de les granges tipus c).

Novembre: 160.000 gallines produiran	750.000 ous per a incubar
Desembre: » » »	1.150.000 » » » »
Gener: » » »	1.350.000 » » » »
Febrer: » » »	1.550.000 » » » »
Març: » » »	1.850.000 » » » »
Abril: » » »	1.350.000 » » » »
	8.000.000 ous per a incubar

o sigui que per al mes de març es necessita una capacitat d'incubació de 1.250.000 ous, més del doble de la que es disposa actualment.

Mancaria, per tant, maquinària d'una capacitat de 700.000 ous aproximadament, que hauria d'adquirir-se a l'estranger o bé fabricar-se al país.

En un i altre cas serien necessàries 70 incubadores Mamouth de 10.000 ous de càrrega neta o un nombre de màquines de diferent capacitat, però equivalent a la mateixa quantitat d'ous.

De voler-se importar l'esmentada maquinària, hauríem de suposar actualment un preu per unitat d'unes 20.000 pessetes, ja que en èpoques normals, abans de la baixa de la nostra divisa, el preu de les esmentades incubadores venia a ésser d'unes 10.000 pessetes. No és aconsellable la importació, car en les circumstàncies actuals representa un pressupost de 1.500.000 pessetes.

És molt més indicat importar solament aquelles peces o mecanismes de delicada construcció, com són reguladors, humidificadors, relais, ventiladors, etc... no fabricables ací i procedir a la construcció, a casa nostra, de la caixa i accessoris, així com al muntatge general.

D'aquesta forma i amb el guió de les màquines modernes ja existents, es poden obtenir bones Mamouths de 10.000 ous de capacitat per un cost que oscil·laria entre 4 i 5 mil pessetes unitat, o sia unes 300 a 350 mil pessetes com a pressupost total en maquinària. Amb això, ensems que s'alleugeriria la part econòmica, s'aconseguiria donar feina a un bon nombre d'obriers i es crearia una nova indústria.

Ultra aquesta incubació controlada que indiquem com a necessària per al compliment del pla triennal, cal comptar, sortosament, amb l'ajut anònim, però importantíssim, de la petita incubació incontrolada, ja natural, ja artificial.

La primera, que cal tenir molt en compte per la seva importància, és portada a cap per les pageses d'una manera seguida des dels mesos de gener a setembre, tots dos inclosos, principalment, valent-se de les gallines lloques de les quals disposen. Aquest any és molt fàcil que no tingui la incubació natural en el camp, l'increment dels anteriors, donats els factors existents: disminució de gallines, encariment de l'ou de consum, encariment i carestia dels cereals i derivats i sobretot l'ambient de recel i desconfiança del pagès, com a conseqüència dels moments difícils que travessem.

De totes maneres, de la iniciativa individual de la pagesia catalana podran sortir-ne enguany una gran quantitat de gallines, gallines sense valor racial de cap mena, però que ajudaran sens dubte a l'obra de repoblament que s'ha d'emprendre i que supliran provisionalment la manca de capacitat incubatòria en la qual ens trobem enguany.

De moment i almenys fins acabat el pla triennal, no han de posar-se traves a la incubació natural, tot i que entrebanca la millora selectiva que es persegueix.

Més endavant i en forma lenta, suau i ordenada, es podrà anar a l'ordenació d'aquesta funció.

C) DISTRIBUCIÓ DELS CINC MILIONS DE POLLETS.

Els primers pollets de la temporada s'obtinran el 1.er de desembre i els últims l'11 de maig. Durant aquest període de 160 dies s'han de repartir 5 milions de pollets nou nats, repartiment que ha d'efectuar-se amb la màxima garantia d'organització.

Tria i embalatge. — Els pollets seran triats, embalats i repartits pel mateix personal i en el mateix local de les sales d'incubació. Aquestes operacions s'efectuaran sota la direcció i control d'un inspector avícola dels Serveis Oficials, el qual prendrà bona nota de cada remesa en unes fitxes en les quals constarà: raça, quantitat de pollets, nom de l'explotació avícola que ha proporcionat els ous, nom de la sala on s'han incubat, resultat complet del procés

incubatori (tant per cent d'ous clars, d'avortats, de polls morts en closca i de polls nats), color dominant, pes mitjà i nom del destinatari. Aquestes targetes seran signades per l'inspector i per l'incubador. Una còpia quedarà per aquest darrer i l'altra per l'arxiu dels Serveis.

Distribució. — La distribució d'aquests 5 milions de pollets es farà sempre per mediació dels Sindicats Agrícoles, d'acord amb les necessitats de cada un d'ells i segons els resultats que es derivin del cens avícola que s'està efectuant a tot Catalunya segons el Decret del 27 d'octubre del 1936.

Feta la distribució s'enviarà a cada Sindicat Agrícola una notificació del nombre de pollets que li corresponguin durant la temporada, i aquests en un breu termini especificaran la forma com han d'ésser repartits entre els avicultors de la localitat, i com sigui que no s'enviaran en ramades inferiors de 150 pollets, per als petits avicultors que solament en necessitin quantitats reduïdes, se'ls farà una redistribució sota la responsabilitat del Sindicat. Les ramades de pollets es distribuïran, preferentment, entre els avicultors que posseïxin majors possibilitats tant per les condicions econòmiques, instal·lacions (gallines de cria, material, etc.) com per les seves aptituds.

Si tenim en compte que aproximadament una meitat dels individus escollits podran efectuar dues cries cada temporada, una a principis d'hivern i l'altra a la primavera, i l'altre 50 per cent una sola cria (a mig hivern), i que entre tots ells hi haurà un 50 per cent que podrà admetre grups de 300 pollets i l'altre 50 per cent grups de 150, seran necessaris uns 15.000 criadors, xifra realment crescuda però d'acord amb la magnitud del pla que ens ocupa.

La tramesa d'aquests pollets es farà directament a cada criador per mitjà del Sindicat Agrícola local. En arribar els pollets es lliuraran al seu destinatari a presència d'un delegat del Sindicat que certificarà, dia i hora d'arribada, dia i hora del lliurament, estat del gènere a l'arribada, baixes hagudes en el camí, resistència i condicions de l'embalatge, etc.

L'original, signat pel receptor i el delegat, serà tramés abans de passades 24 hores als Serveis Tècnics i una còpia signada serà lliurada al receptor.

Lot de material. — Als criadors que ho sol·licitin i sempre que es cregui necessari els serà lliurat, uns quants dies abans de la tramesa de pollets, un lot format per una criadora de carbó, combustible, abeuradors, menjadores i aliments, és a dir, tot el necessari per a la cria dels pollets fins als 2 mesos.

Les criadores seran lliurades completament equipades i amb un croquis per a la seva instal·lació i una guia per al seu maneig.

Es distribuïran dos tipus de criadores, un d'una capacitat efectiva de 150 a 200 pollets amb una campana de 95 a 100 centímetres de diàmetre, i un altre per a 300 a 350 pollets amb una campana de 135 a 140 centímetres. La primera, calculada a base d'un consum diari de 6 quilos de carbó «antracita» o 8 quilos de carbó «Gales» que equival a una despesa d'una pesseta diària, o sigui 45 pessetes per cria de 150 pollets. La segona, calculada a base d'un consum diari de 8 quilos d'antracita o 10 quilos de Gales que equival a una despesa de 1'35 pessetes diàries, o sigui unes 50 pessetes per cria de 300 pollets. Aquest consum de combustible és aproximat, ja que depèn de les condicions climatològiques de l'indret, de l'època de l'any i de la cura que posi en el seu funcionament el criador.

Junt amb cada criadora s'haurà de lliurar la quantitat de 300 a 350 quilos de carbó per al tipus petit i de 350 a 450 quilos per al tipus gran.

També serà lliurat un lot de material d'abeuradors i menjadores per a dues edats: primer per les 3 primeres setmanes i segon per a les 5 últimes.

Aliments: per a la cria dels 150 pollets fins als 2 mesos es consideren necessaris uns 350 quilos d'aliments que a raó de 70 cèntims el quilo, valen 245 pessetes. Per a la cria del lot de 300 pollets fins als 2 mesos es necessitaran uns 700 quilos d'aliment que valen 490 pessetes.

Aquesta quantitat d'aliments no serà lliurada d'una sola vegada per la inestabilitat d'algun dels seus components (oli de fetge de bacallà); es trametrà, doncs, gradualment en partides de 50 ò 100 quilos. Se serviran dos tipus de pinsos, un per a les 3 primeres setmanes de cria i l'altre per a les 5 últimes. Els Serveis oficials fixaran la composició d'aquestes fórmules.

Els criadors d'aquests lots de pollets podran consultar als Serveis tot el que faci referència a avicultura (construcció de galliners, material, cria de pollets, cura general de l'aviram, alimentació, higiene, malalties, etc.).

Per altra part s'establirà, al local del Sindicat Agrícola, un dia cada mes, un consultori, de forma que sense cap despesa per part del consultant pugui rebre les orientacions i consells que necessiti.

A més, el cos mòbil de tècnics inspectors dels Serveis, curarà d'efectuar visites periòdiques de control a les pagesies i granges que tinguin en cria lots de pollets, per tal que aquests siguin atesos amb tota cura i que l'alimentació i material sigui aplicat degudament.

Als dos mesos de rebuts els pollets, el criador haurà de trametre als Serveis Tècnics un full, que haurà rebut prèviament, on especificarà la forma com ha estat portada a cap la cria, especialment els punts següents: baixes fins als dos mesos, nombre de mascles i femelles obtingut, pes mitjà de la pollada als seixanta dies, consum d'aliments i de carbó, etc.

Rebut aquest avís, els Serveis delegaran un tècnic per a la comprovació de les dades i de l'estat general de la pollada. A l'ensem, i sobre el terreny, farà la tria dels gallets aptes per a la reproducció, els quals marcarà degudament; eliminarà també totes aquelles polletes que no reuneixin les degudes condicions per a ésser bones ponedores.

En portar a la pràctica aquest pla, els Serveis oficials hauran d'organitzar la intervenció i dirigir la reproducció, no únicament durant el pla triennal sinó sempre; en les proporcions ascendents que a continuació esmentem per als tres primers anys, i en entrar al quart any podem considerar que ja hem arribat als límits que provisionalment fixem per a proveir el nostre consum.

L'increment de producció que preveiem que podrem obtenir és el següent:

PRIMER ANY DEL PLA TRIENNAL

GRANGES TIPUS A

100 galls amb pedigrée	} produiran	{	50.000 ous amb pedigrée
1.200 gallines »			30.000 pollets »
			1.200 galls »
			12.000 gallines »

GRANGES TIPUS B

1.200 galls amb pedigrée, tipus A	} produiran	{	600.000 ous seleccionats
12.000 gallines seleccionades			400.000 pollets »
			16.000 galls »
			160.000 gallines »

GRANGES TIPUS C

16.000 galls seleccionats, tipus B.	} produiran	{	8.000.000 d'ous per a incubar
160.000 gallines reproductores			5.000.000 de pollets de raça
			2.000.000 de gallines ponedores
			2.000.000 de gallets per a carn

SEGON ANY DEL PLA TRIENNAL

GRANGES TIPUS A

La mateixa quantitat de producció que l'any anterior.

GRANGES TIPUS B

La mateixa quantitat de producció que l'any anterior.

GRANGES TIPUS C

24.000 galls seleccionats, tipus B.	} produiran	{ 12.000.000 d'ous per a incubar 7.500.000 de pollets de raça 3.000.000 de gallines ponedores 3.000.000 de gallets per a carn
240.000 gallines reproductores.		

TERCER ANY DEL PLA TRIENNAL

GRANGES TIPUS A

100 galls amb pedigrée	} produiran	{ 50.000 ous amb pedigrée 30.000 pollets » » 1.800 galls » » 12.000 gallines » »
1.200 gallines »		

GRANGES TIPUS B

1.800 galls amb pedigrée, tipus A	} produiran	{ 900.000 ous seleccionats 600.000 pollets » 24.000 galls » 240.000 gallines »
18.000 gallines seleccionades		

GRANGES TIPUS C

32.000 galls seleccionats, tipus B.	} produiran	{ 16.000.000 d'ous per a incubar 10.000.000 de pollets de raça 4.000.000 de gallines ponedores 4.000.000 de gallets per a carn
320.000 gallines reproductores.		

En aquest pla no s'ha tractat del problema de la carn, producció de polleria tendra i de gallina; no és un assumpte tan vital com el de l'ou i a més és un problema que no requereix una solució immediata i al final del pla triennal quedarà automàticament resolt. Durant el primer any ja es podran destinar al consum 2.000.000 de pollastres tendres i 1.000.000 de gallines velles; en total uns 4.000.000 de quilos de carn i quan la nostra població sigui la calculada per al tercer any es produiran anualment més de 4.000.000 de pollastres i més de 4.000.000 de gallines velles, o sigui uns 8.000.000 de quilos de carn. El proveïment dels nostres mercats consumidors estarà més que assegurat.

Si bé en la realització d'aquest pla no hi hauran dificultats tècniques insuperables, per la seva gran envergadura, el seu èxit va lligat estretament amb l'organització que prenguin els Sindicats Agrícoles: si els pagesos no estan units i no obeeixen a una disciplina sindical, serà molt difícil portar a cap totalment aquest projecte.

Durant la temporada preparatòria, un dels problemes que requereixen ja una màxima atenció és la producció de la quantitat de galls seleccionats necessaris per al desenvolupament d'aquest pla; és una de les tasques més difícils, però es compta amb els elements suficients per a produir-los, és qüestió d'acoblir-los i organitzar-los.

No és oportú donar encara xifres de les quantitats precises per a la realització d'aquest projecte. Els Serveis oficials es limitaran a controlar la selecció que es porti a les granges; no haurà de construir-se ni mantenir-se cap granja oficial; es dirigirà i s'estimularà la iniciativa particular.

Els serveis oficials organitzaran conferències, cursets, fascicles de divulgació, serveis veterinaris, consells sobre alimentació i cria, construccions, etc., etc.

La tasca major en la implantació d'aquest pla, serà vèncer la resistència passiva de la majoria dels avicultors, i organitzar i classificar les ramades de gallines reproductores.

Es necessitarà bastant de personal tècnic especialitzat, però tindrem ja el del període preparatori entrenat i a més es formarà el necessari a mesura que s'anirà implantant el pla. Quan aquest estigui ja en completa vigència es necessitarà per al seu funcionament, entre

personal tècnic i administratiu i material de propaganda, com a mínim, la quantitat de tres centes mil pessetes.

Com a conseqüència de la campanya de foment que s'empregui, i especialment si no variem les condicions econòmiques, s'augmentarà la població avícola, però segurament que hi hauran unes comarques que seguiran el moviment amb més entusiasme que altres i també hi hauran localitats que necessitaran ajut econòmic, i per tant per a completar el fi que es persegueix es necessitarà la concessió d'un crèdit per ajudar els petits avicultors mancats de medis econòmics i que ho demanin per mediació del Sindicat local a què pertanyin.

Per a la construcció de material avícola, especialment incubadores Mamouth d'una capacitat total d'un milió vuit-cents mil ous, i com sigui que hauran d'instalar-se als centres avícoles, serà necessari concedir crèdits als Sindicats per a la seva construcció i adquisició sempre que aquests es comprometin a fer-la funcionar en forma cooperativa.

Per tots aquests conceptes es necessitarien, en total, la concessió d'un crèdit per part de la Caixa de Crèdit Agrícola de la Generalitat, d'uns 4.000.000 de pessetes.

* * *

En el seu informe, els membres de la Comissió designada per l'Honorable senyor Conseller, han d'acollir els punts de vista particulars del seu company de ponència Fernández Puig. Aquest entén que, efectivament, les conclusions aprovades són susceptibles de millorar l'aviram de Catalunya, pel que fa referència a la uniformitat de la raça, i en certa manera al rendiment de posta.

El company Fernández Puig ha defensat en el curs de les deliberacions de la Comissió, la conveniència d'acudir no solament a les raçes pròpies de Catalunya, l'existència de les quals considera insuficient en aviram realment seleccionat per a la posta per a basar-hi la campanya intensíssima que cal dur a terme en un termini curt i aprofitant la situació excepcional creada per l'actual anormalitat, sinó la conveniència d'acudir, també, i principalment, a la importació immediata i en proporcions relativament considerables, de productes estrangers de races universalment aclimatades i reconegudes com a excel·lents, és a dir, com a gallines industrials, especialment de la raça Leghorn Blanca o bé de la raça Rhode Island vermella, sense que amb això vulgui desconèixer les qualitats de la nostra Prat rossa, que considera bona, però no millor que les esmentades. En opinió d'aquell ponent els criadors francesos, belgues i holandesos podrien proveir-nos d'una manera immediata de productes d'excel·lent selecció, i en quantitat suficient de les races esmentades sense haver d'intentar obtenir-los, exposant-se a no reeixir, dels exemplars de la Prat de bona selecció els quals considera que solament poden trobar-se en proporció francament insuficient.

Situant-se dintre el quadre del present informe, estima també que el que s'hi proposa, solament pot donar resultats realment pràctics, si la quantitat de productes seleccionats que es pensa obtenir de les granges de tipus c), s'obté únicament de les del tipus a) i b), de duint, per tant, que cal incrementar considerablement, en proporció suficient, el nombre i la producció de les granges que veritablement seleccionen, prescindint en absolut de considerar com a productes amb valor selectiva els que s'obtinguin en les granges de tipus c).

Hi ha en l'informe altres punts de divergència de menor importància, que aquell ponent estima que la pràctica s'encarregaria de corregir, i per això s'ha limitat a exposar en el curs de les deliberacions de la Comissió els que creia que calia tenir més en compte. Els seus companys de Comissió, tot i no acceptant els seus punts de vista, consideren indispensable consignar-los en el present informe, perquè el senyor Conseller en tingui coneixement. I per altra part, el company Fernández Puig, davant la unanimitat dels altres ponents, estima suficient que les opinions que són exposades figurin en l'informe sense que pugui renunciar-hi, ja que responen a una honesta convicció.

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

Reg. 1500667221

Sig. FH1/9

LE EL DIA 25 DE GENER COMENÇA LA
**BATALLA
DE L'OU**

**DINTRE DE QUATRE ANYS
CATALUNYA PRODUÏRÀ TOTS ELS OUS QUE CONSUM!**

PUBLICACIONS
DE LA DIRECCIÓ GENERAL
D'AGRICULTURA

Maig, 1937